

ATZINUMS PAR IZMAIŅU NOVĒRTĒŠANU AKREDITĒTĀ STUDIJU VIRZIENĀ

**BIZNESA, MĀKSLAS UN TEHNOLOĢIJU AUGSTSKOLA RISEBA**

**STUDIJU VIRZIENS “MĀKSLAS”**

**PROFESIONĀLĀ BAKALAURA STUDIJU PROGRAMMA**

**“AUDIOVIZUĀLĀ MEDIJU MĀKSLA”**

**(42213)**

**Informācija par ekspertu**

Vārds	<b>Mārtiņš</b>	Uzvārds	<b>Kalseris</b>
Darbavieta	<b>Latvijas Mākslas akadēmija</b>	Amats	<b>Audio-vizuālās mākslas nodaļas Scenogrāfijas apakšnozares vadītājs</b>
Grāds/ profesionālā kvalifikācija		<b>Mag.Art.</b>	
Apliecinu, ka, vērtējot studiju programmu, man NAV interešu konflikta			

**Novērtēšanas vizītes datums:** 06.07.2020.

**Atzinums sniegts, pamatojoties uz vizītes laikā gūtajām atziņām un veiktajiem novērojumiem un šādiem avotiem:**

- Biznesa, mākslas un tehnoloģiju augstskolas “RISEBA” (turpmāk tekstā – RISEBA) 2020. gada 21. aprīļa iesniegumu Nr. 20/1.1-15/69 par izmaiņām studiju virziena "Mākslās" profesionālā bakalaura studiju programmā "Audiovizuālā mediju māksla" un tam pievienotajiem dokumentiem;
- RISEBA 2020. gada 12. jūnija vēstuli Nr. 20/1.1-15/85 par papildus informācijas sniegšanu sakarā ar satura izmaiņām un papildinājumiem Riseba "Mākslās" profesionālā bakalaura studiju programmā "Audiovizuālā mediju māksla" un tai pievienotajiem dokumentiem - pēc AIC pieprasījuma sniegto papildinformāciju;
- novērtēšanas vizītes laikā iegūto informāciju intervijās ar RISEBA pārstāvjiem;
- 2018. gada 11. decembra Ministru kabineta noteikumiem Nr. 793 “Studiju virzienu atvēršanas un akreditācijas noteikumi”;
- 2014. gada 26. augusta Ministru kabineta noteikumiem Nr. 512 “Noteikumi par otrā līmeņa profesionālās augstākās izglītības valsts standartu” (turpmāk – MK noteikumi Nr. 512);
- Augstskolu likumu;
- Televīzijas un kino producenta, Televīzijas režisora, Televīzijas operatora un Scenārista profesijas standartiem.

**Informācija par izmaiņām pieteikto studiju programmu:**

- Biznesa, mākslas un tehnoloģiju augstskola RISEBA;

- Profesionālā bakalaura studiju programma “Audiovizuālā mediju māksla”;
- Studiju programmas kods saskaņā ar Latvijas izglītības klasifikāciju: 42213;
- Licencējamai studiju programmai atbilstošais studiju virziens – Mākslas;
- Saskaņā ar Augstskolu likuma Pārejas noteikumu 48.punktu studiju virziena akreditācijas termiņš pagarināts līdz 2023. gada 30. jūnijam;
- Studiju virzienā ir 2 studiju programmas.
- Studiju programmas īstenošanas ilgums un apjoms (KP): 4 gadi vai 4 gadi un 6 mēneši, 160 KP
- Studiju programmas studiju veids un forma: pilna un nepilna laika klātienes studijas; nepilna laika neklātienes studijas; pilna laika neklātienes studijas
- Studiju programmas īstenošanas valodas: latviešu.
- Iegūstamais grāds un profesionālā kvalifikācija:  
Profesionālais bakalaura grāds audiovizuālajā mākslā, Televīzijas un kino producenta kvalifikācija vai Televīzijas režisora kvalifikācija vai Televīzijas operatora kvalifikācija vai Scenārista kvalifikācija

## **1. Informācija par augstskolas plānotajām izmaiņām**

Savā 21.04.2020. iesniegumā Nr. 20/1.1–15/29 Augstākās izglītības kvalitātes aģentūrai RISEBA lūdz akceptēt būtiskas izmaiņas profesionālajā bakalaura studiju programmā “Audiovizuālā mediju māksla” (turpmāk – studiju programma). **Turpmāk bakalaura izglītības programmu paredzēts īstenot ne tikai latviešu, bet arī angļu valodā.**

Vajadzību izdarīt būtiskas izmaiņas jau akreditētā programmā RISEBA pamato ar vēlmi vairāk orientēties uz angļiski runājošo studentu piesaisti. Pēc krievu valodas plūsmas slēgšanas tas ļautu augstskolai ne tikai nepazaudēt jau līdzšinējās studējošo plūsmas no postpadomju bloka valstīm, bet arī - papildus piesaistīt interesentus no Eiropas Savienības (ES), kā arī citām attīstītajām Rietumvalstīm un Āzijas.

Tāpat RISEBA min, ka studēt studiju programmā ERASMUS + mobilitātes programmas ietvaros ierodas studenti no ES valstīm. Ja augstskola spētu piedāvāt plašāku studiju kursu apjomu angļu valodā, apmaiņas studentu interese būtu vēl lielāka.

RISEBA apgalvo, ka studiju programmas potenciāls ārvalstu studentu piesaistīšanā nav izsmelts. Lai to varētu izdarīt pilnā mērā, RISEBA vadība lūdz atbalstīt augstāk minētās izmaiņas.

## **2. Vizītes gaitas un tikšanās ar augstskolas pārstāvjiem pārskats**

Klātienes vizīte 06.07.2020. norisinājās divās daļās: 1) tikšanās ar RISEBA vadību un RISEBA bibliotēkas vadītāju (lielākā daļa bibliotēkas atrodas šajā RISEBA ēkā) Meža ielā 3; 2) pēc pārbrauciena (Durbes ielā 4) tikšanās ar RISEBA bakalaura studiju programmas „Audiovizuālā mediju māksla” direktoru un Audiovizuālo mediju mākslas katedras vadītāju, Mediju un komunikācijas fakultātes dekānu p. i. un Studiju daļas administratori, mācībspēkiem – docentiem, lektoriem un vieslektoriem, un tehniskā nodrošinājuma daļas vadītāja vietnieku. Vizītes laikā noskaidrotas atbildes un iegūta precizējoša informācija, kas nepieciešama atzinuma veikšanai.

## 2.1. Tikšanās ar RISEBA vadību

Intervijas laikā ar RISEBA Studiju prorektoru, Zinātņu prorektoru, Attīstības prorektoru, Ārējo sakaru nodaļas vadītāju tika apspriesti sekojošu kategoriju jautājumi:

- Iespējamie riski un izaicinājumi ieviešot izmaiņas;
- Studiju programmas ilgstspēja;
- Studējošo piesaiste;
- Studiju programmas īstenošanas valodu formulējums.

Tika apspriesti riski un izaicinājumi paplašinot potenciālo studējošo loku. Kultūras, sākotnējās izglītības (tai skaitā angļu valodas zināšanu) un mentalitātes īpatnības, ar kurām būtu jārēķinās, aicinot studentus no plašāka valstu areāla, kā līdz šim. Kā augstskola plāno veikt atlasu un kādi ir iestājek sāmenu iepriekšējās sagatavotības standarti, kas palīdzētu uzņemt motivētākos un spējīgākos studentus. Vai ir plānots paaugstināt minētos standartus, lai saglabātu un paaugstinātu augstskolā apgūstamās izglītības kopējo kvalitāti.

RISEBA apzinās risku, kas varētu rasties, radikāli paplašinot to valstu loku, no kurām tiktu gaidīti potenciālie studenti. RISEBA uzņem studentus, kas ir motivēti un izturējuši iestājpārbaudījumus. Paraleli radošajam iestājpārbaudījumam (esejai), angļu valodas zināšanu līmeņa pārbaude ir būtiska šo iestājpārbaudījumu daļa. Angļu valodas līmeņa kontrole studiju pretendentu vidū ir aprakstīta iestājpārbaudījumu nolikumā. Angļu valodas zināšanu standarti ir noteikti, tie ir spēkā esoši un nākotnē netiek plānots tos pazemināt, bet drīzāk – paaugstināt.

Teiktais rada pārliecību, ka RISEBA atbildīgi izturas pret minētajiem riskiem un apzinās, ka papildinot studiju programmas īstenošanas valodas ar angļu valodu, augstskolai radīsies arvien jauni izaicinājumi.

Tika apspriests jautājums, vai RISEBA plāno attīstīt bakalaura izglītību angļu valodas plūsmā ilgtermiņā un redz šo programmu kā vienu no pilna cikla akadēmiskās izglītības sastāvdaļām.

RISEBA plāno attīstīt bakalaura izglītību angļu valodas plūsmā ilgtermiņā. Nākotnē tiek plānots visus trīs studiju līmeņus – bakalaura, maģistra un doktora studiju programmas īstenot angļu valodā.

No eksperta viedokļa saruna radīja pārliecību par stingru apņemšanos un nopietniem nolūkiem augstskolai attīstot savu studiju piedāvājumu.

Tiekoties ar RISEBA vadību, tika runāts par valstīm un reģioniem, no kuriem RISEBA gaida savus potenciālos studentus. Studējošo valstspiederības kontekstā tika apspriests jautājums, vai studenti no Latvijas arī varētu studēt jaunajā angļu valodas plūsmā un kāda varētu būt studiju maksa proporcionāli salīdzinot to ar ārzemju studenta studiju maksu.

Runājot par valstīm, no kurām RISEBA sagaida potenciālos studentus, tika minēta Eiropas Savienība, atsevišķi - Baltijas valstis, attīstītās Rietumvalstis ārpus ES un Āzijas valstis. RISEBA pretendē būt internacionāla, multikulturāla augstskola globalizācijas apstākļos - bez vienas valsts piederības pārsvara studējošo vidū. RISEBA savas studiju programmas - bakalaura studiju programmu "Audiovizuālās mediju mākslas", kurā ir pieteiktas izmaiņas, redz kā starpkultūru procesa sastāvdaļu. Konkrēti šis process audiovizuālo mediju industrijā izpaužas kā starpvalstu sadarbības projekti, kuros darba valoda ir angļu. Paredzams, ka nākotnē šī tendence tikai pastiprināsies.

Augstskolas vadības pārstāvji uzsvēra RISEBA pieredzi sadarbībā ar Eiropas augstskolām ERASMUS+ programmas ietvaros. Tika minēts aptuveni 100 sadarbības partneru liels skaits programmas ietvaros. Tāpat tika atzīmēts, ka augstskolas pasniedzēji regulāri piedalās zinātniskās konferencēs. Patlaban notiekot intensīva RISEBA studiju programmas reklamēšana online izstādēs un, kad apstākļi atļaus, tas tiks darīts klātienē izglītības izstādēs. Tika minēts, ka līdz šim krievu valodas plūsmā studējošie ir tikuši piesaistīti no Latvijas, Krievijas, Baltkrievijas, Ukrainas, Igaunijas, Kirgizstānas, Uzbekistānas u.c. postpadomju bloka valstīm. Nav pamats šaubām, ka līdz ar krievu valodas plūsmas slēgšanu un jaunas – angļu valodas plūsmas ieviešanu, studenti no minētajām valstīm arī varētu studēt angļu valodas plūsmā. Tomēr tiek sagaidīts, ka valstu loks paplašināsies, klāt nāks valstis no Eiropas, kā arī citas rietumu un arī attīstītas austrumu valstis. Tāpat plašākas iespējas būs Erasmus+ studentiem, kas ieradīsies RISEBA starptautiskās studiju programmas ietvaros. RISEBA rēķinās arī ar potenciālajiem vietējiem studentiem no Latvijas, jo apzinās, ka daļa vietējo studentu noteikti gribēs apgūt programmas specialitātes angļu valodā. Studiju maksai studējošiem no Latvijas tiks piemērota būtiska atlaide.

Eksperts piekrīt teiktajam un no augstāk minētā secina, ka augstskolai ir vērā ņemama pieredze īstenojot augstāko izglītību internacionālā vidē.

## **2.2. Tikšanās ar studiju programmas vadību**

Intervijas laikā Durbes ielā 4, pārrunās ar RISEBA bakalaura studiju programmas „Audiovizuālā mediju māksla” direktoru un Audiovizuālo mediju mākslas katedras vadītāju, Mediju un komunikācijas fakultātes dekāna p.i. un Studiju daļas administratori, tika apspriesti sekojošu kategoriju jautājumi:

- Studiju programmas parametri;
- RISEBA sadarbība ar augstskolas partneriem;
- Studiju procesa nodrošināšana.

Tika apspriests jautājums vai iecerētie formulējumi, kas apraksta programmu īstenošanas valodas – “latviešu/angļu” un “angļu” neradīs pārpratumus tālākajā programmas izmaiņu saskaņošanas procesā. Ņemot vērā, ka studijas angļu valodā tiek pozicionētas kā jaunums studiju programmā, eksperts vērsa uzmanību uz divkārtā formulējuma “latviešu/angļu” dublēšanos ar jauno “angļu” formulējumu. Tika jautāts par minimālo studentu skaitu bakalaura studiju programmā kopā un atsevišķi katrā no specialitātēm. Līdzīgi, kā sarunā ar RISEBA vadību, tika skarts to valstu loks, no kurām augstskola sagaida studiju pieteikumus. Tika precizēta angļu valodas plūsmas studiju īstenošanas veids un forma – vai paredzētās izmaiņas skar tikai pilna laika klātienē bakalaura līmenī.

Saņemts skaidrojums, ka programmas realizācijas valodas formulējums “latviešu/angļu” un “angļu” ieviests tāpēc, ka arī latviešu valodas plūsmā daļa no lekcijām un nodarbībām notiek angļu valodā. Lai potenciālais students rēķinātos ar angļu valodas zināšanu nepieciešamību un būtu informēts par prasībām iestājek sāmenu laikā, ieviests šāds formulējums. Tika minēts, ka angļu valodā notiekošo lekciju un nodarbību apjoms nepārsniedz likumā minēto (Latvijas izglītības likuma 9. panta 3. daļa, Augstskolu likuma 56. panta 3. daļa). Tika minēts optimālais studentu skaits angļu valodas plūsmā bakalaura studiju programmā kopā – 25 studējošie, minimālais – 15. Tātad - 4 līdz 6 studējošie atsevišķi katrā no specialitātēm.

Eksperts izprot RISEBA argumentus, kas skar programmas realizācijas valodas formulējumus, tomēr paliek pie viedokļa, ka vienkāršāks formulējums radītu mazāk pārpratumu nākotnē.

Tā kā runājot par izmaiņām programmā, vairākos iesniegtajos dokumentos figurē dažādi programmas īstenošanas veidi un formas, tika saņemts skaidrojums, ka izmaiņas skar tikai un vienīgi **bakalaura programmas pilna laika klātienes studijas**. Tāpat tika atzīmēts, ka veicot šīs izmaiņas, praktiski netiks korigēts studiju programmas saturs. Vienīgais, respektējot potenciālo studējošo dažādību, tiks vairāk uzsvērti studiju kursu satura globālie aspekti un palielināts starptautisko praktisko gadījumu piemēru skaits. Vienlaikus studiju programmā ir iekļauts studiju kurss “Latviešu valoda un kultūra”. Šis studiju kurss (studiju kursa aprakstā - A daļa 1. gads 1.semestris ) peradzēts ārvalstu studentiem, kuri studē angļu valodas plūsmā un komunicē ar pasniedzējiem angļu valodā. Paralēli tam, studējošajiem, kuriem latviešu valoda ir dzimtā, paredzēts pastiprināti apgūt angļu valodu ( nosaukums studiju kursa aprakstā - A daļa 1. gads 1.semestris - “Angļu valodu audiovizuālajā mediju mākslā 1” ). Tas nepieciešams, lai vietājie studenti veiksmīgi studētu angļu valodas plūsmā. Tomēr tuvāk analizējot programmas kursu aprakstus, eksperts vērsa uzmanību uz to, ka kursa nosaukums 1.gada 1.semestrī “Angļu valodu audiovizuālajā mediju mākslā 1” var radīt pārpratumus. Patlaban no kursa apraksta var secināt, ka pirmajā gadā viena kursa ietvaros daļa studentu apgūst “Angļu valodu audiovizuālajā mediju mākslā”, bet citi – “Latviešu valodu un kultūru”. Tas var radīt jautājumu par viena kursa visiem studentiem pieejamās apgūstamās vielas samērīgumu – jo angļu valoda šādā formulējumā ir specifiska nozares valoda, bet studijas latviešu valodā un kultūrā – pirmie soļi tiem, kam latviešu valoda ir svešvaloda.

Arī šajā gadījumā eksperts saņēma skaidrojumu, kas neradīja šaubas par aplūkojamo izmaiņu sagatavotību, tomēr rekomendē izdarīt precizējumus studiju kursa nosaukumā.

Angļu valodas studentu interešu kontekstā tika apspriests RISEBA līgums ar Liepājas Universitāti (turpmāk - LiepU) par studentu pārņemšanu, gadījumā, ja RISEBA studiju programma būtu jāslēdz.

Saņemta atbilde, ka RISEBA līgums ar LiepU par studentu pārņemšanu, gadījumā, ja RISEBA studiju programma būtu jāslēdz, ir saistošs abām pusēm un nav pamata apšaubīt tā būtību.

Eksperts izprot līguma formālo nepieciešamību, kā arī papildus risinājumus, kurus piedāvā LiepU, gadījumā, ja tai būtu jāpilda līgumā minētās saistības. LiepU pamato savas iespējas nodrošināt studiju turpināšanu ar sekojošiem faktiem: vairākus kursus studiju LiepU programmā “Jauno mediju māksla” angļu valodā docē vieslektori. Bez tam, LiepU praktizē dalīti individuālu pieeju – tos kursus, kurus konkrētajā programmā nevar apgūt angļu valodā, var aizstāt ar citiem, angļu valodā pieejamiem kursiem. Tā kā RISEBA angļiski studējošajiem ārzemju studentiem piedāvā kursu “Latviešu valoda un kultūra”, šīs studijas viņi varētu turpināt arī LiepU, tādējādi gūstot plašāku pieeju LiepU piedāvātajiem kursiem.

Tika apspriests studiju programmas kursu sadalījums pa semestriem, tās apjoms kredītpunktos pilna laika studijām un šī sadalījuma satura nianšes. Tika runāts par to, kā praktiski tiks organizētas studijas angļu valodas plūsmā un kad studiju procesa gaitā angļiski studējošie izvēlēšies specialitāti.

Atšķirības studiju programmas kursu sadalījumā pa semestriem un tās apjomā kredītpunktos tika skaidrotas ar specialitātes specifiku un uzsvāru uz apgūstamo priekšmetu nozīmīgumu katrā no specialitātēm. Atšķirības, uz kurām norādīja eksperts, tika skaidrotas kā pamatotas proporcionāli izsvērtas nianšes, kas studiju gaitā noved pie vienlīdz kvalitatīva rezultāta katrā atsevišķā specialitātē.

Eksperts izprot programmas uzbūves nianšes un tika pārliecināts par to nepieciešamību.

Praktiski studijas angļu valodas plūsmā tiks organizētas tāpat kā tiek organizētas patlaban esošajā latviešu valodas plūsmā un tika organizētas slēgtajā krievu valodas plūsmā. No šī viedokļa augstskola neradz nekādas grūtības, jo viena valoda tiek nomainīta pret otru. Specialitāti studējošie izvēlas pēc 2. studiju gada. Tas nozīmē, ka pirmos divus gadus viņi apgūst daudzpusīgu audiovizuālo mediju nozares specialitāšu spektru, pēdējos divos gados – koncentrējas izvēlētajā profesijas virzienā, bet dara to ar vispusīgu zināšanu bagāžu.

Eksperts saņēma skaidru un saprotamu atbildi uz savu jautājumu.

### **2.3. Tikšanās ar studiju programmas mācībspēkiem**

Intervijas laikā ar RISEBA mācībspēkiem – docentiem, lektoriem un vieslektoriem tika apspriesti sekojošu kategoriju jautājumi:

- Studiju kursu apraksti;
- Studiju procesa nodrošināšana.

Tika apspriests studiju kursu aprakstu saturs, konkrēti – starpība starp obligātās un ieteicamās literatūras valodām.

Atbilde par obligātās un ieteicamās literatūras valodu atšķirībām studiju programmu aprakstos: obligātā literatūra angļu valodas plūsmas programmu aprakstos norādīta ir angļiski, bet vairāku kursu aprakstos iekļautā ieteicamā literatūra iekļauta latviešu valodā, jo minētie avoti ir vērtīgi izdevumi un kvalitatīvi informācijas avoti. Šai sakarā tika uzsvērts, ka ārzemju studentiem kā obligāts priekšmets 1. kursa studiju programmā ir iekļauta latviešu valoda (regulējums - Augstskolu likums <https://likumi.lv/doc.php?id=37967> 56. pants 3. daļa ).

Tika apspriestas iespējamās atšķirības angļu un latviešu valodas plūsmas studiju programmas realizācijas gaitā. Vai šādas atšķirības, ja tādas būtu, neliecinātu arī par kvalitātes atšķirībām. Tika apspriesta mācībspēku darba pieredze, kas iegūta COVID-19 sakarā ieviestā ārkārtas stāvokļa laikā.

Tika noliegta jebkādas kvalitātes atšķirības angļu un latviešu valodas plūsmas studiju programmas realizācijas gaitā. Tika norādīts, ka augstskolai ir pieredze darbā ar angļu valodā runājošiem studentiem, kas ierodas RISEBA no dažādām valstīm ERASMUS+ programmas ietvaros. Šajā nozīmē aplūkojamās izmaiņas piešķir konkrētu formu procesam, kas jau tagad RISEBA studiju vidē nav svešs. Daudzi studiju metodiskie materiāli, izziņas avoti un informācijas bāzes, kas tiek lietotas studiju procesā jau tagad, ir angļu valodā. Tas saistīts ar nozares un industrijas specifiku, kurai tiek gatavoti studiju programmā studējošie.

Eksperts piekrīt teiktajam un secina, ka augstskolas mācībspēkiem ir vērā ņemama pieredze nodrošinot studentiem profesijas apguvi internacionālā vidē.

Tika apspriesta mācībspēku darba pieredze, kas iegūta COVID 19 sakarā ieviestā ārkārtas stāvokļa laikā. Kā jebkurai augstskolai, minētais periods sagādājis neskaitāmus

izaicinājumus, tomēr vairāki no tiem ir snieguši vērtīgu pieredzi. Šī tēma ir saistīta ar izmaiņām studiju programmā, jo vairākums no aplūkotajām specialitātēm pilnvērtīgi apgūstamas vienīgi klātienē, izmantojot tikai augstskolas materiāltehnisko bāzi – filmēšanas un montāžas aparāturu, profesionālās datorprogrammas u.c. Tas saistīts ar dominējošo tehnoloģiju nozīmi multimediju profesijās, students nevar pats sevi nodrošināt ar specifisku profesionālo aparāturu. Turklāt klātienes aspekts un nepastarpināta komunikācija ir tikpat svarīga, apgūstot tādas kursus kā “Aktiera meistarība” un “Režisora darbs ar aktieri”. Izskanēja atziņa, ka ārkārtas apstākļos ir iespējams attālināti īstenot daļu no programmas, tomēr 100% tas, protams, nav iespējams. RISEBA ir augstskola, kas gatavo speciālistus mūsdienīgai mediju tehnoloģiju industrijai un studiju materiāltehniskās bāzes atjaunināšanai šajā gadījumā ir izšķiroša nozīme.

Eksperts augstu vērtē RISEBA mācībspēku profesionalitāti, spēju rīkoties neierastos apstākļos un apņēmību sastopoties ar jauniem izaicinājumiem.

#### **2.4. Materiāltehniskā bāze**

Apskates laikā notika saruna ar RISEBA bibliotēkas vadītāju (Meža ielā 3) un RISEBA bakalaura studiju programmas „Audiovizuālā mediju māksla” direktoru, un, Audiovizuālo mediju mākslas katedras vadītāju, kā arī ar tehniskā nodrošinājuma daļas vadītāja vietnieku (Durbes ielā 4).

Tika apmeklēta bibliotēka (Meža iela 3), video montāžas telpas, filmēšanas studija, aparātūras noliktava, fotostudija, zīmēšanas studija, skaņu ierakstu telpa, lekciju auditorijas, tehniskās palīgtelpas, kā arī vēl viena bibliotēka (Durbes iela 4).

Pēc studiju programmas vadītāja teiktā materiāli tehniskā bāze RISEBA regulāri tiek atjaunota. Jāņem vērā, ka aplūkojamās studiju programmas nodrošināšanai tas ir absolūti nepieciešams, jo gatavojot speciālistus mūsdienīgai mediju industrijai, izglītības kvalitāte ir tieši proporcionāla augstskolas spējai turēties līdzī tehnoloģiju attīstības tempam. Redzētais apliecina, ka RISEBA izglītības kvalitāti nodrošina, pastāvīgi atjaunojot savu tehnoloģisko bāzi un bibliotēku.

Izmaiņu vērtēšanas kontekstā jāpiebilst – pēc mācībspēku teiktā liela daļa no studiju un metodiskā materiāla studiju programmas nodrošināšanai jau tagad ir angļu valodā. To nosaka nozares specifika un fakts, ka mediju industrijai ir starptautiskas nozares raksturs un absolventi tiek gatavoti globālajam darba tirgum, kurā darba valoda ir angļu.

Eksperta pieredze, kas iegūta ne tikai augstskolas pasniedzēja un apakšnozares vadītāja, bet arī scenogrāfa un kino mākslinieka darbā, ļauj secināt, ka materiāltehniskā bāze RISEBA studiju programmas īstenošanai, tai skaitā īstenojot to angļu valodā, tiek nodrošināta mūsdienīgā līmenī un augstā kvalitātē. Materiāltehniskā bāze regulāri tiek atjaunināta un nerada šķēršļus vērtējamo izmaiņu veikšanai.

### **3. Plānoto izmaiņu analīze un ietekme uz studiju procesu un to kvalitāti, kā arī izmaiņu atbilstība normatīvo aktu prasībām**

Veicot iegūtās informācijas analīzi un klātienē iepazīstoties ar RISEBA darbiniekiem un studiju apstākļiem kā arī ar to tehnisko nodrošinājumu, eksperts nonācis pie slēdziena, ka pieteiktās izmaiņas atbilst Augstskolu likuma 56. panta 3. daļai (programmas īstenošana kādā no ES oficiālajām valodām). Šāds slēdziens tiek balstīts uz informāciju, kas atrodama šā atzinuma 2. daļā.

Tāpat eksperts uzskata, ka RISEBA ir gatava uzsākt studiju programmu angļu valodā. Mācībspēku angļu valoda ir atbilstošā līmenī. To apliecina iesniegtie dokumenti (augstskolas apliecinājums par studiju programmas īstenošanā iesaistāmo mācībspēku attiecīgo svešvalodu

prasmi vismaz B2 līmenī atbilstoši Eiropas Valodas prasmes novērtējuma līmeņiem). To pierāda arī klātienē vizītes sarunā izskanējusi pārliecība tīkoties ar mācībspēkiem personīgi.

Eksperts, iepazīnies ar studiju kursu aprakstiem, secina, ka tie ir pielāgoti un atbilst normatīvu prasībām – Augstskolu likuma 56.<sup>1</sup> pantam. Minētie studiju kursu apraksti ir akreditētas studiju programmas pamats un tulkojot no latviešu uz angļu valodu, tajos nav tikušas izdarītas būtiskas izmaiņas. Vēl vairāk, kā jau atzinuma 2. daļā minēts, programmas specifika nosaka, ka lielākā daļa metodisko materiālu ir angļu valodā, jo to nosaka nozares specifika. Var pieņemt, ka vienas (angļu) valodas lietojums gan studiju kursu aprakstos, gan metodiskajos materiālos, nāks par labu studiju procesa viengabalainībai un skaidrībai. Tas, savukārt, uzskatāms par ieguvumu, raugoties no potenciālā studējošā viedokļa.

Eksperts iepazīnies ar programmas saturu, konstatē, ka latviešu valodas kurss studiju programmā iekļauts likumā paredzētajā apjomā. Atbilstošais regulējums - Augstskolu likuma 56. panta 3. daļa 1. punkts.

Eksperts iepazīnies ar RISEBA iespējām prakses nodrošināšanai angļu valodas plūsmā, nonācis pie slēdziena, ka augstskola piedāvā trīs ceļus, kā organizēt praksi studentiem: 1) vietējās producēšanas kompānijas ir ilggadīgas RISEBA partneres, tās labprāt piedāvā prakses iespējas RISEBA studentiem; 2) augstskolā ir izveidota radošā studija “RISEBA Production”, kurā tiek organizēta arī studentu prakse, “RISEBA Production” projektu īstenošanas procesu iespējams pilnībā organizēt arī angļu valodā; 3) studiju programmas ārvalstu studentiem ir iespējams izmantot ERASMUS + piedāvātās starptautisko prakšu iespējas. Tā kā prakse tiek realizēta kā dalība televīzijas, spēlfilmu un dokumentālo filmu projektos, kuru īstenošana parasti ir ļoti darbietilpīgs un ārkārtīgi intensīvs process, prakses vietu tajos var nodrošināt gan topošajiem televīzijas režisoriem, gan televīzijas un filmu producentiem, gan televīzijas operatoriem, gan scenāristiem.

Prakses organizācijas iespējas ir minētas RISEBA iesniegtajā papildinformācijā – vēstulē 12.06.2020. *Par papildus informācijas sniegšanu sakarā ar satura izmaiņām un papildinājumiem augstskolas RISEBA studiju virziena „Mākslas” profesionālajā bakalaura studiju programmā „Audiovizuālā mediju māksla”*. Klātienē vizītē RISEBA 06.07.2020. Durbes ielā 4 eksperts iepazīnās ar darba devēju nodomu līgumiem (apliecinājumiem) par studējošo prakses nodrošināšanu.

Eksperts nonācis pie secinājuma, ka RISEBA ir augstskola ar lielu pieredzi darbā ar ārvalstu studentiem. Tas atspoguļojas informācijā, kas apkopota atzinuma 2. daļā. Atbalsts ārvalstu studentiem izpaužas kā studiju programmu regulāra atjaunošana, metodisko materiālu nodrošinājums, materiāltehniskās bāzes pieejamība 24/7 režīmā un studiju prakses angļu valodā nodrošinājums.

Tai pat laikā augstskola apzinās riskus un izaicinājumus, ar kādiem saskarsies paplašinot to valstu loku, no kurām nāks jaunie ārvalstu studenti - potenciālie angļu valodas plūsmas studenti. Tāpēc RISEBA stingri nolēmusi realizēt potenciālo studentu angļu valodas līmeņa pārbaudi iestājpārbaudījumos. Tas atspoguļojas RISEBA iesniegtajos dokumentos, kas attiecas uz uzņemšanas prasībām studiju programmā:

- 1) Iestājpārbaudījuma nolikums profesionālajā bakalaura studiju programmā “Audiovizuālā mediju māksla”;
- 2) Uzņemšanas noteikumi 2020./2021. studiju gadam.

#### **4. Secinājumi**

Noskaidrojot atbildes uz jautājumiem un iegūstot papildu informāciju var secināt, ka RISEBA profesionālās bakalaura studiju programmas “Audiovizuālā mediju māksla” vadība, mācībspēki un materiāltehniskā bāze ir gatava ieplānotajām izmaiņām studiju programmā –



īstenot studijas bakalaura līmenī uzņemot studentus angļu valodas plūsmā studijām pilna laika klātienē.

Aplūkojamās izmaiņas – studiju programmā sākt īstenot studijas angļu valodā ir samērīgas, pamatotas un adekvātas mūsdienu situācijai augstākās izglītības un darba tirgū.

Svarīgi atzīmēt, ka veicot šīs izmaiņas, studiju programmas saturs netiks būtiski mainīts. RISEBA jau ir pieredze strādājot ar studiju programmām, kas tiek realizētas svešvalodās, un šajā gadījumā tiek veikta vienas valodas nomaiņa pret citu. Vienlaicīgi netiek plānotas būtiskas izmaiņas studiju programmas saturā.

## **Rekomendācijas**

Eksperts rekomendē apstiprināt izmaiņas profesionālajā bakalaura studiju programmā “Audiovizuālā mediju māksla” - īstenošanas valodas papildināšanu ar angļu valodu.

### ***Īstermiņa rekomendācijas:***

- **Līdz studējošo uzņemšanai studiju programmā**, lai izvairītos no iespējamām pārpratumiem, veicot izmaiņas profesionālās bakalaura studiju programmas “Audiovizuālā mediju māksla” parametros, reklāmas materiālos jālieto formulējums:

Studiju programmas īstenošanas valodas – **latviešu, angļu**.

Vienlaikus augstskolai ir visas tiesības jebkura veida papildinformācijā vai programmas reklāmas materiālos uzsvērt – lai iestātos un veiksmīgi studētu **latviešu** valodas plūsmā, nepieciešamas noteikta līmeņa angļu valodas zināšanas.

- Tāpat tiek rekomendēts **līdz ārvalstu studentu uzņemšanai** veikt nelielus precizējumus studiju kursu plānā un sadalījumā pa semestriem nosaukumos:

#### Esošais formulējums:

A daļa 1. gads 1.semestris - **Angļu valoda audiovizuālajā mediju mākslā 1** / Latviešu valoda un kultūra

A daļa 1.gads 2.semestris - Angļu valoda audiovizuālajā mediju mākslā 2

A daļa 2. gads 1.semestris - Angļu valoda audiovizuālajā mediju mākslā 3

#### Rekomendētais formulējums:

A daļa 1. gads 1.semestris - **Angļu valoda** / Latviešu valoda un kultūra

A daļa 1.gads 2.semestris - Angļu valoda audiovizuālajā mediju mākslā 1

A daļa 2. gads 1.semestris - Angļu valoda audiovizuālajā mediju mākslā 2.

*Mārtiņš Kalseris, Mag.art.*

*Rīgā, 11.08.2020.*